

האיש זכאי או אשם, ובכך לסיים את העניין. באמת, הגיעה השעה שתשאל את אנשי הלישכה המישפטית מדוע הם היפנו את החומר אלי, ולא אל המישטרה."

נסיוה

של כבוד

עורך-הדין יהודה זילברברג, מה לישכה המישפטית של משרד-התחרי בורה, סירב תחילה להתייחס לעניין. רק אחרי ששוכנע כי נודעו לי פרטים מדויי-קים בנושא החקירה החשאית שקיימה ה-לישכה, אישר כי אכן קיבלה השופטת בן-סורת חומר בעניין חבר-הוועדה צבי סתי. עורך-הדין זילברברג טען כי החומר טרם הוחזר לידו, אמר כי ייתכן שנשלח חזרה לעורך-דין אחר, הנמצא בימים אלה ב-חופשה.

הוא אף סירב להגיב על שאלת השופטת מדוע לא פנתה הלישכה למישטרה. כן סירב להשיב אם אכן הועלה בלישכה הרעיון להציע לצבי סתי נסיוה של כבוד — התפטרות מתפקידו כתמורה לאי-פנייה למישטרה, כדי למנוע סערה ציבורית בנו-שא המונית. שהוא נושא רגיש ביותר. במקביל לבדיקת הלישכה המישפטית בנהל חקירה משלו. עד מהרה צדה עינו תיק, שניראה בעיניו חשוד. באותו תיק ייצג עורך-הדין זלמן אליקים נהג-מונית שכיר.

עורך-הדין אליקים, ממוצא עיראקי, הגיע ארצה עם גלי העלייה הראשונים של יהדות עיראק. בשער העלייה החלים פקיד משרד-הפנים כי השם שלמן אינו יהודי ויש להסיר את עבודת-ההוות שלו את השם זלמן...

זלמן אליקים הוא אורח עובד צה"ל, המשרת בבסיס בית-אל במפקדת יהודה ושומרון. הוא אחראי על צוות מתרגמים, שעיסוקם בתרגום הקודקס הפלילי הירדני לעברית. כעובד צה"ל, אסור עליו לעבוד כעבודה נוספת ללא אישור מיוחד.

מפקח מלכא
הוראה לחקור

זלמן אליקים אין משרד עורכי-דין, אך למרבה הפלא אין עובדה זו מפריעה לו לייצג מיספר לא-מבוטל של נהגי-מונית שכירים, בפני הוועדה הציבורית הקובעת מי מבין מגישי הבקשות זכאי לרישיון-מונית.

כך, "מבשלים"

תיקים

בחגיגה חוקית, המגיש בקשה לווע-דה, אינו חייב להיעזר בעורך-דין. אך באופן מעשי, מרבית הפונים לוועדה מיוצגים על-ידי עורכי-דין המסייעים להם לנסח את בקשותיהם, ומכניעים אותם לק-ראת הופעתם האישית בפני הוועדה. ה-מפקח-על-התעבורה הבחין בתופעה משונה.

רבים מאלה שהופיעו בפני הוועדה ללא עורך-דין, ניסחו בקשותיהם בצורה זהה. כמרכן ניכר בהם היטב כי הוכנו מראש, ובצורה מיקצועית, לקראת ישיבת הוועדה. עז-מהרה גילה יעקב מלכא כי עורך-הדין זלמן אליקים מעדיף, משום-מה, לייצג את לקוחותיו לא בדרך ישירה, אלא בנוכחות סמויה מאחרי הקלעים.

חבריוועדה שורין
הסכמה לאשר

שורים היה עקרוני. בעוד שלפי האישור הראשון שוכנעה הוועדה כי המבקש עבד במשך שמונה שנים כנהג-מונית שכיר, הרי האישור השני, אילו הוגש לוועדה, לא היה משכנע אותה, והוועדה היתה דורשת אז שורת מיסמכים נוספים.

המפקח-על-התעבורה פנה למשרד-מס-ההכנסה ברמלה, וביקש לפתוח בחקירה. הוא נענה כי מספחי המישרד כבר פתחו בחקירה יסודית, וכי ייתכן מאוד שהפקיד אכן קיבל שוחד כדי לספק לאחת נהג-מונית, ולנהגי מונות נוספים, אישורים לפי בקשתם.

התלוננת המרשמעות על-ידי עורכי-דין רבים הן, כי בפני הוועדה מובאים תיקים "מבשלים", כלומר — בניגוד חוק הנראה כלפי חוץ כאילו הוא עונג על כל דרישות הוועדה, בעוד שלמעשה חלק מהמיסמכים המופיעים בו אינו כשר.

תיקים "מבשלים", מהם נעלם מיכתב-הלשנה, למשל. נהגי-מוניות ממורמרים, שהוועדה פסלה את בקשתם, שולחים לא-פעם מיכתבי-הלשנה לוועדה, ומציינים כי נודע להם שחבריהם לתחנה, נהגים שכי-רים אף הם, שילמו שוחד כדי שיבנו עבור-ם תיק מושלם.

כשר, יקבל מגיש הבקשה את רישיון ה-מונית.

מיכתב-הלשנה

לא הגיע

במהלך השיחות עם שורה ארוכה של עורכי-דין ונהגים שכירים, הצליח מבקר העולט הזה לגלות דוגמה קלאסית של תיק "מבושל".

נהג-מונית שכיר מאורי-הוודה (שם הנהג ומיספר המונית לשומים במערכת) קנה, בשוק החופשי, בשותפות עם חברו, רישיון למונית. כידוע, ניתן לסחור באופן חוקי ברישיון למונית, ומחירו הוא כ-120,000 לירות.

כעבור זמן קצר הסתכסכו שני השותפים, והחלו למרר איש את חיי רעהו. כאשר נוכחו לדעת כי חיי שניהם הפכו לנהיגים, החליטו למכור את רישיון המונית. מייד לאחר-מכן הגיש אחד מהם לוועדה ה-ציבורית בקשה לקבלת רישיון למונית. שתי-פורלשעבר ידע מיספר עובדת, שהיה די-בהן כדי לפסול את מגיש הבקשה מלקבל רישיון. הוא שיגר מיכתב-הלשנה לוועדה, העתק המיכתב הרשום הוחזתה הדואר ברשותו.

להפתעת בעל המיכתב, קיבל מגיש ה-בקשה כעבור מיספר חודשים רישיון ל-מונית.

חקירה יסודית העלתה, כי המכתב שמוען לחברי הוועדה כלל לא הגיע לידעם, משהו טרח להעלימו מתוך התיק. עובדה חשובה נוספת: את מגיש הבקשה הדריך וייצג עורך-דין מסויים, המוזכר תכופות במישרד-התעבורה בחריקת-שיניים. תיק הבקשה, שהיה בנוי לכאורה ללא-רוב, אישר על-ידי הוועדה, ומגיש הבקשה זכה ברישיון-מונית.

אם ייצא גורם ציבורי שייאות לפתוח בחקירה מקיפה בשחיתות שבנושא קבלת רישיונות למונית, יש לשער שיצליח ל-ספעה את הרשת הסבוכה החותרת תחת הוועדה הציבורית.

עורכי-דין פתי
דרישה 1997

מבקר העולם הזה חושף את המחרחש

מאחרי הקלעים של המוסד

המאשר רשיונות למוניות חדשות

כאשר ידועלמת כלשהי מסלקת את מיכתב-הלשנה מתוך התיק, הוועדה אינה יכולה לפתוח בחקירה מקיפה באותו מיק-רה, ומאשרת את הבקשה. הנראית, לכ-אורה, כשרה. בצורה זו מוכשלים יושבת-ראש הוועדה, השופטת המחויבת בן-סורת, וחבר-הוועדה עז-צבי שורין.

מיקרה אחר של תיק "מבושל" הוא, כאשר נהג-מונית שכיר מביא תצהיר מ-בעל-מונית כי עבד אצלו, חלקית, משך שמונה שנים. הוועדה אינה מוצאת את המבקש זכאי לקבל רישיון, ודוחה את בקשתו. אותו נהג-מונית פונה לעורך-דין מסויים אחר, המצייד אותו בתצהיר חדש, מבעל-מונית אחר הנגימה עם ה"מאפיה" של בעל-מוניות המספקים אישורים פיק-טיביים תמורת כסף.

באותו תצהיר נאמר, כי הנהג השכיר עבד אצל בעל-המונית במשך שמונה שנים. ברור שאחד משני התצהירים אינו אמת. אולם, אם אין מביאים את שני התיקים בפני השופטת ומצביעים בפניה על שני התצהירים המנוגדים לפיהם מסתבר כי מגיש הבקשה עבד בעת-ובעונה-אחת אצל שני בעל-מוניות שונים, היא לעולם לא תוכל לדעת כי בתיק שהובא בפניה, ובו תצהיר אחד בלבד, משהו אינו כשורה. וכיוון שהתיק "המבושל" נראה, לכאורה,

ואולם, כאמור, דווקא בתיק שעורר את חשדו של המפקח על התעבורה, הופיע זלמן אליקים כעורך-הדין של המבקש.

אותו תיק כבר התברר לפני הוועדה ה-ציבורית, ואושר, הנהוג הוא, כי תוך חודש-חודשיים מיום אישור התיק על-ידי הוועדה, נשלח הרשיון לביתו של המבקש. הפעם השתמש המפקח-על-התעבורה בסמכותו, המאפשרת לו לעכב מתן הרישיון לשנה, החליט לנצל את הזמן הזה לבדיקה יס-דית.

אחת הדרישות המרכזיות, כתנאי לקבלת רישיון, היא כי המבקש חייב להוכיח ש-שימש כנהג שכיר במשך שמונה שנים לפחות. לשם כך עליו להצטייד באישורי-מס-ההכנסה, המעידים כי הגיש דו"חות שנתיים, בהם ציין כי עבד כנהג שכיר, ואומנם, בתיקו של החשוד נמצאו אישורי-מס-ההכנסה האלה.

אך משום מה עורר האישור את חשדו של המפקח, הוא שלח מיכתב למישרד-מס-ההכנסה ברמלה, וביקש אישור נוסף, כאשר נתקבל האישור הנוסף פקה המפקח עדיין בתימהון. צויין בו כי זמן קצר בלבד קודם-לכן התייצב נהג המונית ב-מישרד מס-ההכנסה, והגיש למפרע, עבור שמונה שנים, דו"חות בהם ציין כי עבד כנהג-מונית שכיר. ההבדל בין שני האי-

מוכיר שמייע
נכונות לציית